

CSERENKÓ GÁBOR

A szemmozgások szabadok

Felkapcsoltam a tükör feletti kislámpát, hogy megborotválkozzam, de semmi kedvem sem volt hozzá, sőt napok óta semmihez sem, úgy éreztem, hogy túl vagyok már dolgokon és nem vágyok újak megismerésére, napok óta már ki sem merészkedtem sehová, nem fogadtam vendégeket, neten tartottam a kapcsolatot néhány közeli ismerőssel, őket is jól megszűrve, csak egy-két emberrel kontaktoltam, nem volt semmi bajom, senkivel, mindössze annyi, hogy elegendő lettem, mindenből, csömört éreztem, és azt, hogy el kéne aludnom vagy fél évre, az lenne erre az állapotra a megoldás, ez járt az eszemben mikor megtaláltam a borotvát.

Borotvám is volt, meg még habom is, after shave-et viszont már rég nem vettem, mert nagyon nincs pénzem, de végül is az elhanyagolható, nem annyira szükséges, lehet borotválkozni anélkül is, nekikezdtem a műveletnek, bár tudtam, hogy nem lesz egyszerű, mert több hetes már a szakállam, és nehezebb ilyenkor lehúzni, a fürdőszobámban található pengét erőteljesebben kell majd használni, mert már régi, de fontos volt, hogy megszabaduljak az arcszőrzettől, fontos volt, hogy emberi alakom legyen megint, legalábbis arra a kis időre, amíg egy képzőművészeti kiállítás megnyitóján veszek részt, aminek meghívására nem is tudom, miért mondtam igent, de végül is igent mondtam, így több napon át tartó önként vállalt magány után újból nekiindulok, talán, azért, mert esti a program, talán az is közrejátszik abban, hogy igent mondtam, talán, és közben még egy lámpa kellett már a borotválkozáshoz, mert kinn rögtön alkonyodik.

Alkonyodott, mikor kiléptem az utcára, ahol már kezdték bekapcsolni neonlámpáikat az üzletek, az autóreflektorok is vakítottak, szürkült az ég, pár perc és beesteledik, ilyenkor zavar a fény, ebben a néhány percben, mikor nincs még sötét, de világít már minden kirakat, ez a néhány perc, ami megelőzi a sötétséget, bántja a szemem, a sok kicsi, színesben villódzó égő, csalogató neon zavar, és mégis muszáj volt ilyentájt utcára lépnem, mert ígértem, hogy ott leszek azon a tárlaton, amit egy belvárosi galériában rendeznek meg, viszont a délutáni csúcsforgalom, a körúton tülekedő gyalogosok, a villamos peronján hömpölygő tömeg, mind nehezebbé tette a közlekedésemet, és mikorra már magam mögé tudtam a sok váltáskás lökdösődőt, ráérősen mobiltelefonálót, gyaloglás közben sms-t írókat, a hevesen gesztikuláló, kacsajárású, előttem totyorgót, a gurulós bőröndökkel közlekedő emberfolyamot, akik mit sem törődtek azzal, hogy mások is közlekednek rajtuk kívül, nos, rövidebb útvonalat választottam és akkor hallottam meg a harangszót.

A harangszó a közeli templomból jött, éppen vége lehetett az esti misének, vagy talán éppen akkor kezdődött, nem tudtam volna megmondani, ha harang kondulását hallom valahol a közelemben, attól mindig megnyugszom, a harangszó lecsillapít, elgondolkodtat, bárhol és bármikor is ér, energiát ad, feltölt valamivel, akár egy lassan hömpölygő folyó, ettől valahogy mindig erőre kapok, talán azért, mert van benne valami reményféle, azt súgja, hogy nem vagyok egyedül a világban, nem vagyok elveszett, hanem pont az ellenkezője, olyan, aki számít, és akire számítanak valahol, kis utcákon lépkedtem, hogy időben odaérjek, hogy el ne késsek, mert annál nincs rosszabb, ha valaki késik valahonnan, rövid séta után kértem egy forgalmas kereszteződésbe, de hogy ne várjak a lámpa zöldjére, mert kettő helyen is szobroznom kellett volna, lementem az aluljáróba.

Az aluljáró a szokásos képet mutatta magáról, a telefonfülkéknél hajléktalanok csoportjai, néhányan papírkartonokon horkoltak, előttük műanyagpalackok, melyekben félig volt már csak bor, mások hangosan veszekedtek valamin, fogatlan szájjal hóbörögtek, lökdösték társaikat, átellenben tőlük a kínai vegyesboltos és a fornettis szolgálta ki az állandóan érkező vásárlókat, a metrókijárat felől folyamatosan köpködte ki a mozgólépcső az utasokat, akik sietős léptekkel indultak tovább úti céljuk felé, mire elindultam a felfelé vezető lépcsőhöz, utolért a metró felől érkező kisebb tömeg és egyszer csak egy kihívóan öltözött bordó szoknyás nő penderült elé, ott ringatta az orrom előtt a csípőjét, harisnyátlan, formás lábaira többen is felfigyeltek, gömbölyű feneké ívét léptei kihangsúlyozták, „tuti nincs rajta bugyi” hallom a hátam mögül férfitársaimat, röhögni és mutogatni kezdtek, de aztán el-el-tüneztek, mindenki ment a saját dolga után én meg azon kapom magam, hogy elkezdtem a nőt követni.

Követtem, viszont mesélhetem úgy is, hogy arra jött, amerre én, utunk egy irányba vezetett, mert a bordó szoknyás nő arra ment, amerre nekem is szándékomban állt, nevezetesen a galéria felé, ahol már valószínű, hogy elkezdődött a megnyitó, de mivel azt se mondhatom, hogy nem ajzott fel a tudat, hogy itt ez a nő, bugyiban vagy anélkül, de mindenképpen kihívón, itt sétál előttem, mert nagyon felajzott, az, hogy egyedül, izgalmasan, szexisen, puha, ruganyos léptekkel jár az estébe, csábító parfümfelleget lengetve maga körül, izgalmas volt, ahogy előttem sétált, ahogy nekem sétált, ahogyan ringó, de mégis határozott léptekkel kopogott a cipőjével ez az előttem lépkedő nő, és én alig bírtam már magam türtőztetni, az esti lámpák fényében egyre csak a kidudorodó ívét néztem, melyet ott, akkor, nekem ríszált, engem hívott, megfordult a fejemben, hogy ha befordul valamelyik utcasarokon, megyek én is utána, és a kisebb utcák egyikén leszólítom, de nem kellett semmi ilyet se tennem, mert hirtelen megállt egy ház előtt, ahonnan éles fény szűrődött ki az utcára, és én elmosolyodtam, mert hiszen ott állt a galéria előtt és lenyomta az ajtó kilincset.

A kilincset elengedtem és csendben felakasztottam a kabátomat az ajtó melletti fogásra, hang nélkül próbáltam lehúzni a cipzáras felöltőmet, mert benn már elkezd-

dődött a megnyitó, a barátom már tartotta a bevezetőjét, érces hangja zengett a teremben, ő állt a zsúfolásig megtelt galéria közepén, két oldalán a kiállító fiatal művészekkel, akik mosolyogva és szemlesütve hallgatták az exozéját, és épp arról volt szó, hogy mennyire fontos a művészetben, a jelen lévő alkotók munkáiban a nyomhagyás, a jel, és, hogy mennyire fontos, kitűzött cél lehet a halhatatlanság, a barátom jól beszélt, érezhetően élvezte is a helyzetet, mindenki rá figyelt a teremben, a közönség felől egy pissenést sem lehetett hallani, a bordó szoknyás nő ott állt néhány méterre, lecövekelve egy sarokban, nem messze tőlem, így volt alkalmam megfigyelni, nézegetni, hosszabban időzni a bájain, most mintegy legálisan figyelni őt, a hosszúkás, vékony arcát, nyílt, ígéző tekintetét, mosolyát, hosszú lábait, kihívó alakját, és találgatni kezdtem, hogy vajon egyszerű műkedvelőként jött-e ide, vagy tartozik valakihez, netán a barátom ismerőse, de az is lehet, hogy ő a múzsája valamilyen jelen lévő fiatal művésznek.

A művészek megnyitójának hivatalos része véget ért, és már kezdett szétszéledni a közönség, arra gondoltam, hogy üdvözlöm az ismerősömet és gratulálok neki, de aztán mégse került erre sor, mert a fiatal szobrászfiú és a festőlány folyton bemutatta őt minden gratulálónak, a különböző lap- és könyvkiadó tulajdonosoknak, újságíróknak, tévéseknek, mecénásoknak, politikusoknak, művészeknek, még az indiai nagykövet is hosszabb beszélgetésbe elegyedett vele, messziről biccentettem, s elkezdtem közelebről szemlélni a kiállított tárgyakat, a festmények egy részét ismertem már, tehetséges, ígéretes alkotónak tartom a művészt, aki számára egyre jobban kitágul a tér, és egyre több lehetőséghez jut, és nagyon jó, ha valaki meg tudja magát mutatni egyre több fórumon, jó, ha valaki egyre nagyobb esélyt kap, sanszot, hogy megmutassa magát, ezen morfondíroztam miközben sétáltam a képek között, és azon gondolkoztam, hogy pár perc és hazaindulok, hiszen végeztem már, amikor ismét megláttam a bordó szoknyás nőt.

A nő is a képeket nézegette, egyedül volt, belefeledkezett a műélvezetbe, megállt, elgondolkodott, aztán tovább sétált, van, amit messzebről nézett, de volt, hogy tett egy lépést a vászon felé, érezhetően nem először járt műteremben, és eszembe jutott, hogy az utcán mennyire megkívántam, darab ideig csendesen figyeltem ahogy lépked a cipőiben, ahogyan hangosan kopog a parkettán, szoknyájának ringása rég elfelejtett emléket ébresztett bennem, figyeltem ahogy egyedül nézi a képeket, aztán melléálltam és lassan kialakult valami kommunikáció, beszélgetni kezdtünk, először a képeket mustrálgatva, a művészetéről, majd egy pohár írsai mellett, már egyre több dolog került szóba, szinte már mindenről beszélünk, hosszan, meg-meg állva egy festmény vagy egy szobor mellett, aztán késő éjjel, mikor már hazaindult mindenki, mi is elindultunk együtt, és egyszer csak azon kapom magam, hogy rövid séta után, felmentem vele a lakására.

A lakás nem volt nagy, egyszobás garzon, akkora, mint amelyikben én is éltem, pici, mégis minden megvan benne ahhoz, hogy egy egyedülálló ember jól érezze magát; amikor kinyitottam a szememet, hunyorogva körbepillantottam, már a reg-

geli fény szűrődött be a lehúzott redőny résein, Andrea még aludt mellettem, haja a párnán, mint valami álmos forgószél, a bordó szoknyája ledobva tátogott a padlón, nem volt különösebb oka annak, hogy felkeljek, különösen nem, mert egy dús idomokkal megáldott, meztelen nő mellett feküdtem, Andrea bájain szívesen időzött a szemem, és amint ébredezni kezdett ő is, ahogy magához tért, az egymást fürkésző mozdulataink újra ölekezésbe kúsztak, közelebb tolta magát hozzám, a csípőjével körkörös mozdulatokat tett, és enyhén szétterpesztette a lábát, mire lágy csókokkal adtam választ, ezt követően pedig ismét kezdett kizökkenni és kitárulni a világ.

A világ átalakulóban volt, visszarázódott minden a percekkel ezelőtti állapotba, az utcán sétáltam már, hazafelé, s Andreán méléztam, meg azon, hogy mi volt ez az egész velem, mint derült égből a villámcsapás úgy jött szembe ez a kaland, ami mindkettőnknek jól esett, és az, hogy Andrea úgy penderített ki a lakásából miután végeztünk, miután készülődni kezdett, mert rájött, hogy késésben van, úgy penderített ki, hogy csak lestem, de végül is ismerős, mert én is ilyen vagyok, ellenkező esetben hasonlóan tennék, volt már ilyen, többször tettem ezt, mert nem akartam soha, semmi többet.

Többet foglalkoztam ezután magammal, ahogy teltek a napok, elhatároztam, hogy folytatni fogom az álláskeresést, és újból küldözgetni kezdtem az önéletrajzaimat a neten, mindenféle helyre elküldtem, több helyet felkerestem a kinyomtatott irataimmal, függetlenül attól, hogy hirdettek-e állást vagy sem, bementem, próbálkoztam, hogy hátha szembe jön valami lehetőség, csináltam, mentem, kísérletet tettem ismét arra, amire hosszú hetek óta nem, mert többször belefáradtam, mert nem jártam soha szerencsével, hiszen eddig csak nemleges válaszokat, elutasítást kaptam, és most minden olyan céget, intézményt felkerestem, ami végzettségemnek vagy érdeklődési körömnek megfelelő profilú, ezeknél lenne elsősorban némi esélyem.

Esélyét se látom annak, hogy mikor kerülök újra abba a helyzetbe, amelyikbe vissza akartam kerülni, azaz, hogy mikor lesz újra állásom, mikor tudom rendesen kifizetni a rezsit, úgy ahogyan azt kell, mikor jár már le a lakáshitelem, azt, hogy vissza fogok kerülni a munkaerőpiacra, azt tudom, hogy vissza fogok, csak az a kérdés, hogy élek e még addigra, az idő a kérdés, hogy mennyit kell még várnom, meddig leszek ebben a lebegő állapotban, mikortól lesz az életemben rendszer, és így nehezebb, hogy tudom, hogy létezik ez a rendszer, mert hosszú évekig éltem benne, de most már nem, most már más van, önhibámon kívül kikerültem a rendszerből, és csak annyit tudok tenni érte, hogy csinálom-megyek, hogy legyen valami változás.

Változó az, hogy hol járok sikerrel, hol nem, hogy kinél érzem, hogy motivációt kapok, kinél nem, ha nem, azt se ismerem fel, várok rá ugyanúgy, hogy válaszoljon, mondja, hogy felvesz, hogy alkalmazni, fog, mert jó vagyok, mert engem keres, hiszen lehetőséget lát bennem, észreveszi azt, ami nekem mostanában néha egyértelmű csak, de régen tudtam magamról, amit az előző munkahelyemen mások tudtak rólam, amit korábban tudtak, csak most, mivel nincsen látszatja, feledésbe me-

rült, de hogy ne ez legyen mindig, mennem kell, gyalogolnom, és adogatnom az ön-életrajzomat, jelentkeznem, hogy itt vagyok, árulnom kell magamat, menedzselnem, a legjobbat mutatnom, hogy behívjanak minél több állásinterjúra.

Állásinterjúra hívtak be, hosszú hónapok óta ez az első konkrét lehetőség arra, hogy újból legyen valaki, monitoros munkára jelentkeztem, a végzettségemnek megfelelőt találtam, és az intézet, ami hirdette, rugalmas embert keres, olyat, aki még hétvégén is ugrasztható, nekem se kutyám, se macskám, én vagyok az ő emberük, mondom a szememmel a három interjúztató nőnek, felvehetnétek, pislogok rájuk, aztán azt mondták, hogy az önéletrajzom alapján megfelelnek nekik, mert kellő szakmai tapasztalattal rendelkezem, és erre én azt gondolom, hogy tudom, mert mindenki ezt mondta eddig nekem, szóval eddig stimmel, mindenhol ez a szöveg, és itt is az jött utána, ami eddig mindenhol, hogy de hát tudja, nagyon sok jelentkezőt hallgatunk meg, úgyhogy maradjunk annyiban, hogy a jövő héten értesítjük, ha igen, ha nem értesítjük, oké, bólintok erre, és gondolom, hogy ez is ismerős, így szokott lenni, aztán kiderül, hogy mégse üzennek, de nem így történt, mert aztán már másnap jött a telefon, hogy hétfőn kezdhetek, nem hittem el, mit csináltam másként, amit eddig nem, felvettek, tehát elkezdődött, és alig vártam a hétfőt, az egyik interjúztató nő fogadott, bemutatott mindenkinek, portástól, takarítókon át, személyzeti titkárnőkhöz, és utoljára vitt csak be a munkaszobába, oda, ahol a feladataim látom majd el, és az interjúztató nő mielőtt elment, bemutatott még a munkatársamnak is, akivel egy szobába kerültem, a kolleganő guggolt éppen, pakolászott a földön valamit, aztán hirtelen megfordult és felismertem: ott állt előttem Andrea.

Andrea a számítógépe elé ült, miután ketten maradtunk a szobában, és próbálta folytatni a megkezdett munkáját, én bekapcsoltam a gépemet, hogy a netről próbáljak tájékozódni, még több információt megtudni az új helyről, közben pedig folyamatosan néztem a kolléganőmet, s vártam, hogy valahogy reagáljon arra, hogy ott vagyok, hogy oda kerültem vele egy szobába, vártam, hogy szóljon valamit arra, hogy mit szól ahhoz, hogy közösen fogunk dolgozni, de Andrea csak szemlesütve gépelt, bámulta a vibráló monitort, belefeledkezve ütögette a klaviatúrát, vadul és hangosan, mint akinek nagyon fontos, határidős, épp ezért halaszthatatlan munkája akadt, én közben végig figyeltem, hogy mit csinál, és mikor néz fel, idegesen tette az egyik kupac papírt a másikra, majd vissza, érezhetően zavarban volt, ettől viszont én is kezdtem magam kellemetlenül érezni, eltelt néhány perc, így, csendben, egymáshoz nem szólva, aztán hirtelen rám nézett, felnevetett, rám mosolygott, és azt mondta, nagyon örülök, hogy felvettek, gratulálok, annak meg különösen örülök, hogy közös szobába kerültél velem.

Velem mindig idősebb nők kavartak, már kezdettől fogva, aztán később sem lett ez másként, mert néhány kósza egy éjszakás kalandot leszámítva, amit nálam fiatalabb lányokkal követtem el, mindig is az érettebb nőket tartottam érdekesebbnek, ők érdekeltek igazán, jobban megérttettem magam velük, jobban ment a társalgás, könnyebben viszonyultam egy tőlem idősebb nőhöz mindig, mint korosztályomhoz,

vagy a fiatalabbakhoz, tehát az, hogy Andrea nálam idősebb, az nem, hogy nem zavart, hanem egyenesen felvillanyozott, izgalmasabbá téve számomra kettőnk kapcsolatát, napra pontosan tizenkét év volt köztünk a különbség, vadító negyvenes nő, illetve maholnap ötven, vágyam megtestesítője, lelkemnek lángja, ágyékom vágya, akivel ott folytattuk, ahol abbahagytuk hetekkel ezelőtt, átkaroltuk egymást, és közben Andrea a lábával belökte a szobánk ajtaját.

Az ajtót mindig kulcsra zártuk ilyenkor, aki akart valamit, az telefonált, vagy kopogott, amire nagy nehezen kinyitottuk az ajtót, azt nem meséltem még viszont, hogy Andreának férje volt, meg két gyermeke, látszólag hétköznapi életet élt, minden nap sietett haza, családjára volt, és férjes asszony, aki csak titokban tehette meg azt, amit megtett, mert másra vágyott, és ez a más, akkoriban én voltam neki, ez kielégített mindkettőnk, abba a garzonlakásba viszont soha nem mentünk vissza, mert az egy barátnője lakása volt, amit ilyen célra használt, de időközben eladtak, ezért volt tehát az, hogy inkább a munkahelyünkön estünk egymásnak, legtöbbször ott kívánt meg, és teljesedtünk ki az irodai bútorok között, az asztalon, a fotelben, legördített laticelen, de volt, hogy a mosdóban gombolta le a nadrágot rólam, vagy én mentem vele a nőibe.

Még az első napomon említették, hogy minden új belépőnek kötelező üzemorvoshoz mennie, és mivel esetemben számítógépes munkáról van szó, szemészeti vizsgálaton is részt kell vennem, és a szemésztől kell ilyenkor igazolást vinni az üzemorvosnak, tehát oda kellett először mennem, a szemész orvos pedig néha rendelt csak, heti egy alkalommal, így a második hetemen kerestem fel, megvizsgált, azt mondta, hogy minden rendben a látásommal, meg, hogy postán fogom megkapni a leletet, ezt kell majd továbbvinnem az üzemorvoshoz, mindennap néztem tehát a postaládám, de a levél csak nem jött, lehet, hogy elkeveredett, vagy egyszerűen csak lassan jön, egyszer egy postai alkalmazott úgy tájékoztatott, hogy ilyenkor még akár hat-nyolc munkanapba is beletelhet, míg megjön a levél, tehát amit majd kapok, azt be kell vinnem a Humánpolitikai Osztályra.

A Humánpolitikai Osztályról is, meg máshonnan is egy idő után kiszúrták, hogy Andreával későn reagálunk csak a dolgokra, később vesszük föl a telefont, sokadik kopogásra sem nyitjuk ki az ajtót, ez furcsa lett nekik, és elkezdtek figyelni, leginkább engem, mert, hát én vagyok az új, ez a változás velem jött, és nem értették, hogy mi az oka, mert Andrea régebben nem volt ilyen, csak jelzem, hogy ez a munka rovására sose ment, a jelentéseket, tervezeteket, beszámolókat rendszeresen megcsináltuk, úgy, ahogy kell, én mindig együttműködtem a vezetőséggel, megcsináltam, amit kértek, a feladataimat elvégeztem, csak hát a munkaidő nagy részét Andreával töltöttem a laticelen, meg mindenhol, úgyhogy ez szemet szúrt másnak is, főleg, hogy a folyosó egy része be van kamerázva, így gyorsan kiderült ez az egész, aminek a vége az lett, hogy az intézetigazgató kirúgott, még próbaidőn voltam, tehát ilyenkor még csak indokolni se kell, így ez ennyi volt.

Volt egy levél a postaládámban, mire hazaértem, ott várt, az igazolás a szemészetről, ami érdekes módon ma jött meg, pont ma, az elbocsájtásom napján, feltéptem azért a fehér borítékot és olvasni kezdtem: RÉSLÁMPA VIZSGÁLAT: A szemmozgások szabadok, látótér: konfrontálisan ép. Mindkét oldalon: ép, békés szemhéj, pillasor; normális könnyszervek. Fundus: éles határú, megfelelő színű, fiziológiásan excavált papilla; ép macula; az erek lefutása normális, ép retina, körben fekszik. Monitoros munkát végezhet.

Felkapcsoltam a tükör feletti kislámpát, hogy jobban tudjam olvasni a levelet, hisz erősen alkonyodott már, de semmi kedvem sem volt a továbbolvasáshoz, sőt semmihez sem, úgy éreztem, hogy túl vagyok már dolgokon és nem vágyok újak megismerésére, napok óta már ki sem merészkedtem sehová, nem fogadtam vendégeket, neten tartottam a kapcsolatot néhány közeli ismerősömmel, őket is jól megszűrve, csak egy-két emberrel kontaktoltam, nem volt semmi bajom, senkivel, mindössze annyi, hogy elegendem lett, mindenből, csömört éreztem, és azt, hogy el kéne aludnom vagy fél évre, az lenne erre az állapotra a megoldás, ez járt az eszemben mikor megtaláltam a borotvát.



FERENCVÁROS, olaj, vászon, 100×140 cm, 2014